

BOTANISKA NOTISER

FÖR ÅR 1920

UTGIFNE

AF

C. F. O. NORDSTEDT

Häftet 6.

DISTRIBUTÖR:

C. W. K. GLEERUP, FÖRLAGSBOKHANDEL
LUND

LUND 1920, BERLINGSKA BOKTRYCKERIET

Marstrandsöns Ormbunkar och Fanerogamer.

AF A. LINDSTRÖM.

Om man båtledes färdas förbi Marstrandsön å dess yttre sida, förefaller den vara tröstlöst steril. För ögat framträda blott de till synes nakna klipporna jemte den hela trakten dominerande fästningen, allt grått i grått; knappast spår af grönska kan upptäckas. Helt annorlunda ter sig den lilla ön för den, som från staden vandrar utåt bergen. Dunga af såväl planterade som vildväxande träd finnas flerstädes, och en riklig busk- och örtvegetation utbreder sig öfverallt utom på sjelfva berghällarne, ja äfven dessa äro till icke ringa del öfvervuxna af ljung. En växtkännare kan utan svårighet på en kort stund teckna sig till minnes något hundratal skilda arter af högre växter. Men vill man företaga sig att grundligt genomforska ön för att lära känna dess vegetation i sin helhet, så blir detta en svårare uppgift, än man på förhand kunnat tänka sig. Ja, dertill räcka icke ens ett eller två års undersökningar; enär vissa ettåriga växter, t. ex. *Suaeda maritima*, kunna vara alldeles försvunna i flera år för att en följande sommar (vid lämplig väderlek?) rätt ymnigt förekomma.

För att få kunskap om, huru många olika växter en så liten plats — ön är med stadsplan och fästningens område icke fullt 99 har — i den till utseendet sterila bohuslänska skärgården kan alstra, hafva Prof. NORDSTEDT och undertecknad sedan åtskilliga år tillbaka genomletat ön med dess bergskrefvor och stränder och dervid som oftast ända till senaste tid gjort nya fynd. Prof. NORDSTEDTS speciella samlingar och anteckningar beträffande lafvar och mossor äro publicerade i Botaniska Notiser 1919. Här nedan uppställes nu förteckning öfver ormbunkar och fanerogamer så fullständig, som den bör kunna blifva efter 14 års kompletteringar.

Beträffande de kritiska släktena *Rosa*, *Salix*, *Hieracium*, *Taraxacum* och *Atriplex* (kanske äfven några andra) torde flera arter och former finnas att i en framtida uppsats tillägga; i synnerhet är jag ännu tveksam angående rätta bestämningen af en del *Rosa*-buskar, ehuru jag under många år speciellt egnat mig åt detta slägte.

Äldre botanister, som rest i denna trakt, hafva lemnat oss ganska få upplysningar om Marstrandsöns flora. Den förste mera framstående växtkännare, som besökt Marstrand, torde vara finnen P. KALM; under sin »Wästgötha och Bahusländska Resa förrättad år 1742» (tryckt i Stockholm 1746) kom han vid solnedgången den 10 september »til Mastrand, var uppå fästningen» och fortsatte på morgonen den 11 med postbåten inåt fastlandet. Ehuru han eljes flitigt omtalar både allmänna och sällsyntare växter, nämner han ingen från Marstrandstrakten. — LINNÉ utsträckte sin »Wästgöta-Resa» äfven till södra Bohuslän och kom den 15 juli 1746 till Marstrand. Han antecknar samma dag: »Här på Ön är ingen äng, åker eller betesmark». Följande dag beskriver han och afbildar (tab. IV till Wästg. Resa) *Zostera* i blomstadiet, ett fynd, som nog mycket glädde honom, ty han säger: »Jag blef härigenom satt i stånd, at determinera Charactern på et nytt genus, och altså upfylla den brist, jag måste kännas vid, då jag utgaf Floram Svecicam, där jag förmådde föra alla mig bekanta Swenska växter til sina genera, utom denna enda, hwilken kommer efter denna dagens rön at transporteras til Gynandriam Polyandram». Han hade förut fört den till Algerna (Fl. Sv. ed. I., 1137). För öfrigt omtalar han, att »*Pallgräset* växte på klipporna, och war *Sedum acre* (Flor. 389)». — I »Anteckningar under en botanisk utfart i Bohusläns Skärgård 1835; af JOHN E. ARESCHOUG» (Physiogr. Sällsk. Tidskr. 1837 pag. 145) läses följande, som visar med hvilken ringaktning en dåtida botanist betraktade Marstrandsön: »Från Hönö fortsattes resan

till Marstrand. Sjelfva ön, på hvilken denna numera ömkansvärda stad är belägen, utgöres i ordets hela bemärkelse af en kal och ful klippa, som hvarken eger äng eller åker. Botanisten kan således icke vänta, hvad phanerogamerne angår, härstädes någon betydlig skörd. Vid fästningen observerades likväl *Bromus tectorum*, *Malva silvestris* och *Cynoglossum officinale*.» — HARTMAN, Sk. Fl. ed. 3. 1838, omnämner *Coriandrum sativum* såsom funnen år 1837 »på backar vid Marstrands fästning af Coll. Scholæ Mag. Unæus; är veterligen icke odlad på ön.» — DÜBEN (i Bot. Not. 1843) fann här *Geranium molle* och *Conium maculatum*; »äfvén af *Trifolium fragiferum* sågos exemplar, tagna invid staden.» — LINDBERG omtalar (i Bot. Not. 1852) »*Lamium album* (sällsynt på öarna, såsom Marstrand: Mag. Sädbom)» samt (i Göteb. K. Vet. o. Vitterh. Samh. handl. n. f. 1878) *Carduus nutans*, *Galium erectum* (»Marstrandsöarne») och »*Ranunculus Philonotis* Marstr. Winslow.» Den sistnämnda har växt vid Arvidsvik å Koön, och de begge föregående kunna också vara funna å annan lokal än sjelfva Marstrandsön. Såväl förr som ännu i dag förekommer nog ofta »Marstrand» utsatt å etiketter för växter, tagna å Koön, Klöfverön eller andra öar i stadens närhet. — Under nyare tid har E. Th. FRÆS lemnat ett flertal uppgifter för (bl. a.) Marstrandsön i Bot. Not. 1911.

Här nedan använda benämningar å särskilda lokaler äro de af stadsborna begagnade utom tvenne, som behöfva sin förklaring. En väg, som går i ungefärl. riktning norr—söder och leder från hafvet nedanför St. Eriks park genom sagda park och vidare nästan rakt fram till hafvet nära allmänna badplatsen, har af Prof. NORDSTEDT kallats Tvärvägen. Den delar ön, om man bortser från stadens och fästningens område, i två ungefär lika stora delar med temligen olika vegetation, hvarför jag i förteckningen vill med (Ö) eller (V) ut-

märka, om en art förekommer endast öster resp. vester om Tvärvägen. Ett å öns norra sida varande mindre kärr, som är växtplats för ett flertal i trakten temligen sällsynta arter (bl. a. öns främsta raritet *Corrallorrhiza trifida*), har prof. NORDSTEDT benämnt Raritetskärret.

På samma gång jag nämner rariteter vill jag ställa en allvarlig och enträgen maning till dem, som läsa detta och besöka Marstrandsön, att skona de växter, som blott förekomma på en enda lokal eller eljes i ett fåtal exemplar, så att även kommande tiders naturvänner kunna återfinna dem här.

Beträffande uppställning och auctorsnamn har jag för ormbunkarne följt Lunds Bot. Förenings Förteckning öfver Skandinaviens växter 1917 och för fanerogamerna LINDMANS Flora 1918; för ej derstädes upptagna arter och former angifves auctor.

A. Ormbunkar.

Dryopteris Filix mas o. *D. spinulosa*, teml. allm.

D. dilatata, ett par lokaler å öns norra sida (V).

D. Phegopteris, några få lokaler.

Athyrium Filix femina, teml. allm.

Asplenium Trichomanes, några få individ å ett par lokaler; äfven å inre fästningsmurarne (der dock kanske nu tillsvidare försvunnen genom murspringornas cementerande).

A. Ruta muraria, teml. allm. å inre fästningsmurarne (se dock ofvanst. anm.).

A. septentrionale, några få individ å ett par lokaler; äfven å inre fästn.-murarne (se dock ofvan).

Blechnum Spicant, ett par individ i en bergsklyfta nära Raritetskärret (V).

Pteridium aquilinum, en lokal å norra sidan (V).

Polypodium vulgare, teml. allm.

Equisetum arvense, Karlskoga (Ö).

E. fluviatile, ett par lokaler.

B. Fanerogamer.

Pinus silvestris, allm.; v. *erythranthera* Sanio, ett par träd.

P. pumilio, allmänt planterad; alla ex. jag undersökt tillhöra *v. echinata* Willkomm., som mycket närmar sig *P. mugo*.

Larix decidua, allm. plant.; alla ex. jag undersökt afvika genom bl. a. brunluddiga kottefjäll (kanske annan art?).

L. sibirica, ett träd i S:t. Eriks park o. en buske vid »muren».

Abies alba, plant. å ön (enstaka ex.).

A. nordmanniana, allm. plant. å ön.

Picea abies, allm.

Juniperus communis, enstaka små buskar; ses sällan i blom eller frukt.

Typha latifolia, en lokal nära hafvet på södra sidan (Ö).

Sparganium affine, teml. allm. i vattensaml. bland kliporna; uppträder än som *f. deminutum* än som *f. zosterifolium*, allt efter som den växer i grundare eller djupare vatten.

S. ramosum, trenne lokaler (Ö); alla ex. jag undersökt tillhöra underarten *microcarpum*.

Zostera marina, flerst. vid hafsstränderna samt i Stora tådammen; *v. angustifolia* Horn., allmännare än hufvudformen.

Potamogeton pectinatus, Lilla tådammen; *v. unguilatus* Hagstr. »Marstrand, 88, Lalin, 89, Josephson, 90, Johnsson (hb. Uppsal., Lund) typical form» (HAGSTRÖM, Crit. Research. on the Potam.).

P. natans (HAGSTR. det.), tvåttdammen (Ö).

P. pusillus (HAGSTR. det.), en liten vattensamling nära Raritetskärret (få ex.).

Ruppia brachypus *bahusiensis nov. subsp. Caules longissimi, ramosissimi, pedunculis universalibus 8—16 mm. longis, partialibus 5—16 mm., quin etiam longioribus, fructibus ut in *R. brachypus* vera, quæ in sinu maris ad insulam vicinam Koön habitat. Tyckes i habitus förhålla sig till *R. brachypus* som den spanska *R. aragonensis* Loscos till *R. spiralis*. En del frukter (i samma flock som de vanliga) påminna om *R. rostellata* — mera sneda och med längre utdraget spröt. Hvad WAHLENBERG yttrar (Flor. Svec.) om honom bekanta svenska *Ruppia*-former: »Quo longior est caulis, eo breviores pedunculi» — passar icke in på denna. Finnes i Lilla tådammen. Förtjenar eftersökas annorstädes.

Zannichellia major, »Marstrand» 1880, i Lunds Univ. Herb.

Z. pedunculata mellan Lilla tådammen och hafvet enb. K. Nordström; af mig förgäfves eftersökt.

Triglochin maritima, flerst. nära hafvet (V).

T. palustre, Raritetskärret och ett par andra lokaler.

Alisma plantago-aquatica, Rarit.-kärret, tvättdammen o. ett par a. lokaler.

Anthoxanthum odoratum, allm.

Phleum pratense, spridd i teml. enstaka ex.

Alopecurus geniculatus, flerstädes.

Agrostis stolonifera flerst.; *v. maritima*, flerst. vid hafvet.

A. tenuis o. *A. canina*, teml. allm.

Calamagrostis epigejos, ofvanf. S:t. Eriks park samt ett par andra lokaler.

Holcus lanatus, flerstädes.

Aira præcox, teml. allm. (icke alla år).

Deschampsia cæspitosa, flerst. *D. flexuosa*, allm.

Phragmites vulgaris, mångenstädes såväl vid hafvet som uppe bland bergen; *v. stricti-picta* Rchb. (1842), tvenne ex. bland hufvudf. nära »muren», de enda jag någonsin sett af denna vackra form, som mycket påminner om vårt »randgräs».

Sieglingia decumbens, teml. allm.

Molinia coerulea, allm.

Catabrosa aquatica, tvenne lokaler nära hafvet i vester (få ex.).

Dactylis glomerata, allm.

Cynosurus cristatus, Karlskoga (inskränkt lokal).

Poa trivialis, flerstädes.

P. pratensis, allm.; i flera former.

P. nemoralis o. *P. compressa*, flerst.

P. annua, allm.

Glyceria fluitans, flerst.

Puccinellia maritima, flerst. vid hafvet (V).

P. distans, flerstädes.

Festuca pratensis, blott ngra få ex. vid hafvet (V).

F. rubra, allm.; *v. fallax*, sälls. nära hafvet.

F. ovina, allmän.

Zerna inermis, talrika ex. nära Strandverket (sedan 1891 enb. E. Th. Fries).

Z. tectorum, nära Strandverket samt flerst. omkr. fästningen.

Bromus arvensis, observerad å södra sidan (Ö).

- B. hordeaceus*, teml. allm.; *v. glabratus* o. *v. Thomini* funna på några få ställen.
- Nardus stricta*, ej sällsynt.
- Lolium perenne*, teml. allm. (mest Ö).
- Agropyrum repens*, teml. allm.
- A. junceum*, en gång funnen nära hafvet (V); äfven anmärkt af Fries.
- Elymus arenarius*, några få lokaler vid hafvet (V).
- Eriophorum polystachium*, teml. allm.
- E. vaginatum*, mindre allm. (mest å norra sidan).
- Scirpus silvaticus*, en lokal nära hafvet i söder.
- S. maritimus*, några lokaler vid hafvet i söder och vester; *v. monostachys* Sonder, bland hufvudformen.
- S. rufus*, Raritetskärret.
- S. compressus*, vid en väg nära Rarit.kärret (få ex.).
- S. Tabernamontani*, flerst. både vid hafvet och i vattensamlingar bland bergen,
- S. palustris*, flerstädes.
- S. germanicus*, flerst. (mest å norra sidan).
- Rhynchospora alba*, mångenstädes (V).
- Carex pulicaris*, Raritetskärret.
- C. contigua*, teml. sälls.
- C. nemorosa*, nära Strandverket (få ex.) — Af Fries ang. som *C. vulpina*.
- C. disticha*, ett par lokaler å södra sidan.
- C. arenaria*, vid Stora tådammen samt ett par andra lokaler.
- C. leporina*, mångenstädes.
- C. canescens*, Raritetskärret o. ett par a. lokaler.
- C. Leersii*, flerstädes.
- C. Goodenowii*, allm.; i flera olika former.
- C. salina v. kattegatensis*, en tufva vid hafvet (V).
- C. maritima*, några få ex. å en lokal nära hafvet (V).
- C. pilulifera*, teml. allm.
- C. pallescens*, ett par lokaler (V).
- C. panicea*, allm.
- C. magellanica*, några lokaler (V).
- C. Oederi*, flerstädes.
- C. distans*, en lokal (få ex.) nära hafvet (Ö).
- C. rostrata*, observerad å tvenne lokaler.
- C. riparia*, en lokal (få ex.) nära hafvet (Ö).
- C. hirta*, observerad på ett ställe (Ö).
- Lemna minor*, vid fästn. samt å ett par andra lokaler (Ö).

Juncus effusus o. *J. conglomeratus*, teml. allm.

J. filiformis, ett par lokaler.

J. lampocarpus, allmän; *v. aquaticus* (L.). flerstädes.

J. alpinus, sällsynt (V).

J. alpinus × *lampocarpus*, en tufva nära Tån.

J. supinus, funnen å tvenne lokaler.

J. compressus, flerstädes.

J. Gerardi, flerstädes vid hafvet.

J. bufonius, några få lokaler.

Luzula nemorosa, en tufva i St. Eriks park (har under de senaste 12 åren hvarken förökats eller minskats).

L. campestris, några få ex. vester om fästningen (Ö).

L. multiflora, teml. allm.

Gagea lutea, vid Alphyddan och badhuset (Ö).

Allium scorodoprasum, mellan Alphyddan och fästningen samt å en tomt i staden (Ö).

A. vineale, ymnig omkr. fästningen, längre ut på ön i ett fåtal ex.; *v. multiplicatum* nov. var. *Capitulum bulbillorum duplex—quadruplex*. Har 2—3—4 flockar (hufvud) i stängelns topp med enbart groddknoppar; enstaka ex. ej så sällsynta söder om fästningen.

A. oleraceum, funnen på några ställen (Ö).

Asparagus officinalis, förvildad i en trädgård i staden.

Majanthemum bifolium, flerstädes.

Polygonatum odoratum, en lokal Ö, fyra lok. V.

Galanthus nivalis, förvildad i trädgårdar i staden.

Iris pseudacorus, flerst. i närheten af hafvet i söder o. vester.

Crocus luteus, förvildad i en trädgård i staden.

Orchis maculatus, teml. allm.

Platanthera bifolia, några få ex. å tvenne lokaler (V).

Corallorrhiza trifida, Raritetskärret (få ex.).

Populus tremula, allmän, mest små buskar.

P. alba, planter., sprider sig med rotskott.

P. virginica, planter. på flera ställen å ön, sprider sig med rotskott.

Salix repens, allm. Denna finnes här i en mängd olika former både ♂ och ♀, och då den mycket hybridiserar (härstädes i synnerhet med *S. aurita*), har ett stort antal hybrider och hybridogena former uppstått, den ena busken på ett eller annat sätt olik den andra. Enär Kyrkoherden Dr ENANDER, som granskat och bestämt här omnämnda Salices,

misstänker, att vid Marstrand förekommande *S. repens* med mer eller mindre glatta kapslar tilläventyrs är af hybrid eller åtminstone hybridogen natur, har han i väntan på att få denna fråga utredd ansett lämpligast att icke ännu namngifva flertalet af här växande former.

S. aurita, allm.; finnes i flera former, bl. hvilka *f. latijuga* Enand. ♀ med mycket breda, platta vedstrimmor; en buske (V).

S. aurita × *repens*, många större och mindre ♂- och ♀-buskar af flera olika former, bl. hvilka *sf. Lindstroemii*, Enand. ♀; en buske nära hafvet (V); lik en glattkapslad *S. repens*-f., men vedstrimmig.

S. aurita × *caprea*, åtminstone ett ex. (mindre träd ♂).

S. aurita × *cinerea*, flera buskar.

S. aurita × *viminalis* ♀, ett par buskar (säkerl. plant.).

S. aurita × *caprea* × *repens* *f. medians* *subf. salsa* nov. *subf.* ♀, några små buskar, kanske alla från samma rot (Ö).

S. (aurita L. × *repen* L.) × [*cinerea* L. × *nigricans* (Fr. *ex. p.*)?] ♀, en buske (Ö).

S. cinerea, *teml.* allm.

S. cinerea × *viminalis*, en liten buske är trol. denna hybrid (har icke sett den blommande).

S. caprea, några enstaka träd och buskar.

S. caprea × *cinerea* *f. subcaprea* ♀, ett medelstort träd (V).

S. caprea × *repens* *f. medians* ♀, en buske (Ö).

S. purpurea ♀, Karlskoga (ursprungl. planter.).

S. triandra × *viminalis* *f. subviminalis* ♀, planter. o. spridande sig (Ö).

S. alba × *fragilis* ♀, flera buskar (ursprungl. planter., tyckes sprida sig).

Myrica gale, *teml.* allm. å norra sidan (V); v. *monoeca*! med han- och hon- blr å samma qvistar — äfven i samma ax — förekommer talrikt mellan kägelbanan och hafvet.

Carpinus betulus, ett par planterade träd samt ett par buskar (möjl. icke plant.).

Corylus avellana, en enda buske nära »muren» (plant.?).

Betula verrucosa, *teml.* allm.

B. pubescens **suecica*, *teml.* allm., de flesta ex. små buskar, som sällan träffas i blom. Hufvudf. finnes kanske, men jag har icke sett ex., som säkert kunna föras dit.

Alnus glutinosa, allmän.

Fagus silvatica, flerst. (Ö); om alla ex. äro planter: eller ngra möjl. vildväxande, kan jag ej afgöra.

Quercus robur, ngra små ex. (jag har knappast sett blr).

Q. sessiliflora, åtminstone 2 ex. (V).

Q. robur × *sessiliflora*, ett ljtet ex. vid fästn. skulle kunna vara denna hybrid (har ej blommat).

Ulmus scabra, allmän.

Humulus lupulus, förvild. i staden.

Urtica urens, i och omkr. staden (Ö).

U. dioeca, rätt allm.

Rumex domesticus, mest enstaka ex. här o. der.

R. crispus, teml. allm.

R. obtusifolius, vid kabelhuset (få ex.).

R. acetosa, ej allm. *R. acetosella*, allm.

Polygonum amphibium f. terrestre, högt uppe på bergen nära Nälsögat (få ex.).

P. tomentosum, flerst., mest söder om fästningen (Ö).

P. persicaria, allmännare än föreg.; *f. agreste*, bland hufvudf.

P. hydropiper, flerst.

P. heterophyllum, allm.; forme som mer eller mindre närmar sig **rurivagum* ej sällsynta.

P. aequale, fästningen samt ngra andra lokaler.

P. convolvulus, tillfällig (Ö).

P. cuspidatum Sieb. & Zucc., förvildad i Karlskoga (ymnig).

Chenopodium murale, ngra ex. funna å tullgården samt vid badhuset.

C. album, allm., mest i o. omkr. staden; *v. glomerulosum*, bland hufvudf., men sälls.

C. glaucum, vid fästn., förr äfven vid badhuset.

Atriplex Babingtonii Woods (TURESSON det.), flerst. vid hafvet samt vid Stora tådammen (V).

A. latifolium Wg (TURESSON det.), vid hafvet i vester, trol. flerst.

A. patulum L. (TURESSON det.), teml. allm. i o. omkr. staden o. fästningen (Ö).

A. prostratum Bouch (TURESSON det.), vid hafvet i vester, trol. flerst. (V).

A. litorale L. (TURESSON det.), allm. å. hafsstr. i syd- vester; *v. serratum* observerad.

Af föregående slägte finnas här utom ofvanst. en del

ännu outredda former, bl. a. en som med stor sannolikhet är hybrid.

Suaeda maritima, ngra ställen å hafsstr. i sydvest, vissa år temligen riklig, andra år förgäfvnes eftersökt (V).

Salsola kali, i klippspringor vid hafvet såväl i sydvest som å norra sidan, men blott få och enstaka ex. och icke alla år (V).

Stellaria media, allm.; alla ex. jag undersökt af dem, som växa i staden och uppe på ön, tillhöra subsp. *typica* Béguinot v. *trichocalyx* Trautv.

På hafsstränderna förekommer flerstädes **maritima* nov. subsp. Planta tota colore vulgo plus minusve flavescenti-pallido (interdum læte viridi), foliis ovatis vel sæpius ovato-lanceolatis, sat acuminatis, subundulatis, seminibus scabris, dorso tuberculis acuminatis hispidulis. Alla af mig undersökta ex. hafva haft 3 ståndare. Först uppmärksammas af Prof. WITTRÖCK på lefvande ex. från Marstrand och pressade från Lysekil, och tänkte han namngifva och beskrifva den, men mig veterligt blef det icke gjordt. Den tyckes vara vida spridd; Prof. WITTRÖCK skref till mig 1911 bl. a.: »Den taggfröiga har jag från flera ställen; bland annat från Robinson Crusoe's ö i Sydamerika». Tydligt är den ej identisk med *f. salina* Junge (1909), men dess frön tyckas likna dem hos *v. Bertolæ* Colla, som föröfrigt är mig obekant.

S. uliginosa, i en rännil genom Karskoga (Ö).

S. graminea, allmän.

Cerastium cespitosum, allm.; de flesta ex., i synnerh. nära hafvet, torde tillhöra *f. glandulosum*.

C. tetrandum, nära Tån (V); vissa år endast ytterst få ex. observerade, andra år rikligare.

C. semidecandrum, allm.; alla ex. här äro synnerligen rikt glandelhåriga, och då de därtill som oftast äro styft uppräta och gulgröna, påminna de mycket om *C. glutinosum* (som finnes å den närbelägna Klöfverön); en form har långa, nedliggande grenar och större, mörkgröna blad samt liknar på afstånd *C. cespitosum* — möjligen af hybridogen natur? Föröfrigt tyckes *C. semidecandrum* här alltid vara tvåårig.

Sagina nodosa, Raritetskärret.

S. subulata, ej sällsynt. *S. procumbens*, teml. allm.

Honckenya peploides, ngra ex. vid Strandverket.

Mochringia trinervia, en gång observ. nära fästningen.

Arenaria serpyllifolia, mångenst.; alla ex. jag undersökt tillhöra *v. viscida* Lois.

Spergula arvensis, anträffad i enstaka ex.

S. vernalis, ej sällsynt bland bergen.

Spergularia campestris, mångenst. både i staden och på ön.

S. salina, ngra få ex. vid hafvet i sydvest (V); alla undersökta tillhöra *v. leiosperma*.

S. marginata, vid Stora tådammen samt vid och på begge sidor om Tån (V); somliga ex. höra till *v. fascicularis* andra till *v. angustata* Clav., alla hafva fröhus kortare än typiska.

Scleranthus perennis, allmän.

S. annuus, flerstädes, (kanske endast Ö).

S. annuus × *perennis*, observ. ngra gånger (Ö).

Viscaria vulgaris, få ex. söder om fästningen.

Silene maritima, allm.; om »Variationer hos blomman af *Silene maritima* vid Marstrand» har Prof. NORDSTEDT skrivit i Bot. Not. 1912; der beskrifves äfven *v. porphyrostigma* Nordst., som växer vid en väg på ön (V).

S. rupestris, allm.; stundom ser man härstädes denna med blommor skiftande i rödaktigt.

S. armeria, en gång funnen förvildad i staden.

S. noctiflora, en gång funnen i staden.

Lychnis flos cuculi, Raritetsskärret.

Melandrium album, tvenne gånger observerad.

Nymphcea alba, en liten vattensamling i vester nära hafvet; ex. hafva der under senare år minskats betydligt, nog tillföljd af att de om somrarne ständigt »skattas» af förbigående. Arten har inplanterats i St. Eriks damm och å en annan plats, men på förstnämnda ställe genom okynne blifvit utrotad.

N. candida, af Prof. NORDSTEDT sända ex. inplant. i en vattensamling bland bergen. och ett ex. har hittills lyckats undgå människors klåfingrighet.

Nuphar luteum, plant. i St. Eriks damm.

Caltha palustris, en lokal nära hafvet (V).

Anemone nemorosa, ngra få ex. å en lokal på ön (V) och i en trädgård i staden.

Myosurus minimus, funnen af Dr. BAUMAN å ön en

gång (ex. i mitt herb.): har af mig under många år för-
gäfvcs eftersökts.

Ranunculus flammula, teml. allm.: v. *glauca*! med blå-
gröna blad, sälls. å norra sidan.

R. sceleratus, tvättdammen och ngra lokaler vid hafvet.

R. acris, allm. *R. repens*, teml. allm.

R. bullosus, en gång observerad vid fästningen.

R. ficaria, trädgårdar, kyrkogården, vid^o badhuset och
Alphyddan samt å ett par lokaler ute på ön (Ö).

Berberis vulgaris, ngra få små buskar (Ö).

Chelidonium majus, allm. i och omkr. staden, föröfrigt
enstaka ex.

Papaver rhoeas, förvildad i flera trädgårdar.

P. somniferum, tillfälligt förvildad.

Corydalis intermedia, i en trädgård i staden (få ex.).

C. lara, bland föreg. i ännu färre ex.; ngra individer
har jag sett, som möjligen kunna vara *C. intermedia* × *lara*.

Fumaria officinalis, sälls. i enstaka ex.

Lepidium ruderale, teml. allm. i och omkr. staden,
föröfr. i enstaka ex.

Coronopus procumbens, funnen på gator i staden samt
vid badhuset (Ö).

Cochlearia officinalis, teml. allm. vid hafvet, enstaka ex.
längre upp på ön.

C. danica, som föreg. dock ngt allmännare; ofta ser
man ex., som förete likheter med begge arterna (hybrid?).

Sisymbrium officinale o. *S. sophia*, mångenst. i o. omkr.
staden (Ö).

Cakile maritima, ej sälls. vid hafvet i sydväst, föröfrigt
ngra enstaka ex. (V).

Sinapis arvensis, tillfällig; v. *ambigua* Hn., en gång
funnen.

S. alba, en gång funnen.

Brassica campestris, tillfällig (Ö).

B. napus, en gång funnen vid fästningen.

B. nigra, ngra gånger observerad nära staden (Ö).

Crambe maritima, 1 ex. växte för några år sedan
vid hafvet i vester, men blev borttaget, innan det kom
i blom.

Barbaræa lyrata, fästningen, kyrkogården samt i St.
Eriks park (Ö).

B. stricta, en gång observerad.

Radicula palustris, vid tvättdammen.

Cardamine pratensis, flerst. (t. ex. Karlskoga).

Lunaria annua, stundom sjelfsådd (i o. vid staden).

Capsella bursa pastoris, allm. (i flera former).

Draba verna, allmän.

Arabidopsis thaliana, teml. allm.

Reseda alba, 1 ex. nära St. Eriks park 1912.

Drosera rotundifolia. flerst.; *f. furcata* Lilja, observ. nära Karlskoga.

(*Rhodiola rosea*; jag har å bergen inplanterat ex. af denna från Koön, men de äro utrotade).

Sedum telephium, allm.; var. med 3 blad i krans funnen på ett par ställen, tyckes bibehålla sig konstant.

S. annuum, ngra få lokaler (Ö).

S. album, allm.; alla af mig undersökta ex. tillhöra v. setosum nov. var. Surculi caulesque setis strictis (vel nonnumquam pilis) minimis et glanduliferis et aliis plus minusve — infra medium caulis vulgo densissime — obtecti, folia quoque pilis vel setis glanduliferis paucis et dispersis sæpe instructa. Denna var., som i allm. torde undgått svenska botanisters uppmärksamhet, är kanske ganska vanlig (åtminstone i hafvets närhet?). Här uppträder den under 2 former: *f. rubellum*! hela växten rödaktig; *f. virens*! stjelkar och blad gröna. Den sistnämnda är icke skuggform, utan kan förekomma äfven på mycket soliga ställen; den är icke fullt så allmän som *f. rubellum*; ej att förväxla med *v. pallens* Hn.

S. acre, allmän; *f. umbrosa* H. G. Lüb., å ett par ställen.

Tilia aquatica, tvenne lokaler nära Tån (V).

Saxifraga granulata, ngra ex. funna 1919 (Ö).

Ribes grossularia, ngra enstaka buskar.

R. Schlechtendalii Lge (HEDLUND det.), många buskar nära Raritetskärret, eljes ngra enstaka ex. (V).

Basilima sorbifolia Rafin, Karlskoga (förvild. o. spridande sig).

Cotoneaster integerrima, få ex. i bergen ofvanf. Alphyddan (Ö).

Pyrus malus: *P. silvestris*, ej sälls. (både större träd o. små buskar); *P. pumila*, ett par buskar.

P. communis, en buske nära hafvet (V); har icke sett den blommande.

Sorbus intermedia Pers. (HEDLUND det.), teml. allm.; synes här vara såväl vildväxande som odlad; yngre buskar med vid basen parfrikade blad torde ofta blifvit misstagna för *S. hybrida*.

S. aucuparia, allm.

Crataegus curirsejala, ett par buskar (Ö).

Rubus idæus, allm.; *f. denudatus*, Karlskoga; *f. maritimus*, flerst. vid hafvet; *f. præcurrens* Neum., trenne ggr funnen.

R. suberectus, ett par ex. i en djup bergskrefva (Ö).

R. plicatus, allm. i flera former.

R. rosanthus, ofvanf. Alphyddan (få ex.).

R. cyclophyllus, en lokal väster om fästningen (Ö).

R. eluxatus f. salsus, en lokal vid staden.

R. Wahlbergii, Karlskoga.

R. acuminatus Lindeb., flerst. å öns södra del, rikligast nära fästningen o. i Karlskoga.

R. cæsius × *idæus f. pseudocæsius*, ett stånd nära hafvet (Ö); tyckes icke vilja sprida sig, men blommar hvarje år.

R. chamæmorus, en lokal högt uppe bland bergen (mycket få ex.); har åtminstone under senare år icke blommat (V).

Fragaria vesca, teml. allm.

Comarum palustre, allmän.

Potentilla norvegica, en gång funnen (Ö).

P. argentea, teml. allm. *P. erecta*, allm.

P. reptans, ett par gånger observerad.

P. anserina, flerst.; *v. nuda*, funnen vid hafvet.

Geum urbanum, teml. allm.

G. rivale, vester om fästn. o. ofvanf. St. Eriks park.

Filipendula ulmaria, ett par lokaler.

Alchemilla pubescens, Karlskoga o. ett par andra lokaler.

A. acutangula, ett par ex. funna söder om staden.

A. subcrenata, vid fästningen o. badhuset (Ö).

Agrimonia Eupatoria, en gång observerad (Ö).

Rosa. Af detta slägte finnas å Marstrandsön rätt många arter och former, delvis ännu outredda. För en del ej förut beskrifna anföras här kortfattade diagnoser; utrymmet medgifver icke fullständig beskrifning, hvarför det nog kan blifva rätt svårt att endast med led-

ning af nedanstående uppgifter identifiera annorstädes funna exemplar. För att rätt förstå följande uppställning bör man äfven genomläsa mina uppsatser i Bot. Not. 1917 (sid. 72—75) och 1919. Skulle någon anse sig hafva funnit af mig namngifna arter, torde ex. lämpligen sändas mig för eventuell bekräftelse.

Kollektivarten *R. villosa* L.:

R. aculeatior nov. sp. β -species (in δ vergens). Ramuli ac petioli aculeis numerosis, rectis vel interdum subrectis, debilibus, infra medium aculei tamen sæpius perlatis, in petiolis setis magnis — minimis glanduliferis immixtis; foliola sat profunde serrata, nonnumquam pæne laciniata; en buske nära fästningen.

R. alienipinnata nov. sp. β -species. Bases foliorum sæpe late rotundatæ; pinnæ sepalorum ut in *R. tomentosa* (*R. villosæ* solito plures ac latiores), nonnumquam laciniatæ; ngra buskar nära hafvet (V).

R. apicatifrons Mtss. (i Sv. Bot. Tidskr. 1915) och dess var. *albidescens* Mtss. (l. c.), enstaka ex.

R. apyloa Mtss. (l. c.), funnen nära hafvet (V).

R. drimylodonta Mtss. (l. c.), enstaka ex. MATSSON uppgifver (l. c.), att jag här skulle funnit en hybrid mellan denna och *R. Lindebergii* At; hvilken buske M. afser, har jag icke kunnat utleta, ej heller känner jag en dylik hybrid.

R. longisepalata nov. sp. β -species. Sepala longissima, angusta, glandulosissima, pinnæ eorum angustissima, paucissima, sæpe nullæ; aculei sparsi, gracillimi; pseudocarpia rotunda; en buske söder om staden.

R. modicella, Mtss (l. c.), norr om fästningen (Ö).

R. villifera Mtss. (l. c.). Enl. MATSSON skall jag här ha insamlat såväl denna som en dess hybrid med *modicella*; begge äro mig ännu obekanta.

Kollektivarten *R. glauca* Vill. (ex. p.):

R. acanthizans nov. sp. δ -species (nonnumquam in γ vergens). Foliola sat lata dentibus vulgo longe subulatis; aculei numerosi, validi, arcuati; cortex, pe-

tioli, stipulæ, sepala vulgo purpurascens: vester om fästningen (Ö).

R. albispinosa nov. sp. δ -species. Foliola elliptica vel ovalia vel ovata, utrimque sordidule glaucoviridia dentibus plus minusve longe — perlonge subulatis; aculei albi, subrecti, interdum densi sed semper parvi; vester om fästningen (Ö). *

R. Almquistii, Mtss. (S. Almqu., Skand. form. af *R. glauca*, Arkiv f. Bot. 1910), teml. allm.; *v. acutioridens* Mtss. in litt., flerstades; denna var. är möjligen af hybridogen natur, en buske har t. ex. i flera afseenden tycke af *R. canina*.

R. aucupariæfolia nov. sp. γ -species (interdum in δ vergens). Foliola vulgo densa, parva dentibus plus minusve obtusis acumine sæpe recurvato; aculei breviores, subrecti vel plus minusve arcuati; cortex, petioli, stipulæ sæpe purpurascens; några buskar på flera lokaler nära »muren» (V).

R. badiella Lindstr. in sched. *R. collina* v. lævigata Winsl. in Bot. Not. 1880. *R. lævigata* Almqu., l. c. (non Michx 1803, non Rip.), ganska många buskar ofvanf. Alphyddan o. norr om fästningen (V); ett par ex. närma sig mycket *v. hirtior* Lindstr. (se Almqu., Skand. ff. af *R. Afzeliana* sect. *glauciformis*, Arkiv för Bot. 1911). Såväl hufvudf. som var. äro med stor sannolikhet af hybridogen natur. (Härstammande från någon mycket gammal hybrid *R. glauca* \times *villosa*? Äfven barkens vanliga färg, som gifvit anledning till namnet, tyder på *villosa*-smitta). ALMQUIST har i Lindmans Flora sammanfört *badiella* med *R. latecolorans*: jag tror icke, att A. skulle gjort detta, om han någonsin sett *badiella* växande; för min del finner jag dessa begge i de flesta afseenden så olika, som två *glauca*-arter öfverhufvud kunna vara.

R. Baumanii nov. sp. β -species (in *a* vergens). Foliola subcrassula, pæne rotunda vel rotundata vel (superiorum foliorum) late ovata, obscure glaucoviridia,

subtus (in plantis vivis) coerulantia; aculei vulgo pauci et parvi; pseudocarpia rotunda — rotundata; rätt många större och mindre buskar, orig.-busken nära fästningen (Ö).

R. cinericia Mtss. (Almqu., l. c.), söder om staden, vid fästningen, i Karlskoga (Ö).

R. cinericiella nov. sp. β -species (in *a* vergens). Petioli vulgo glandulosissimi; foliola obscure et sordidule glauco-viridia, oblonga vel (superiorum foliorum) plus minusve late ovata dentibus plus minusve longe — perlonge acuminatis; aculei multi, nonnumquam densi, subrecti vel arcuati; 5 buskar funna, något olika hvarandra, blad m. m. temligen varierande äfven från samma rot; möjligen af hybridogen natur (Ö).

R. connivens Almqu. (l. c.), få buskar.

R. contracta Mtss. in Neum. Fl., blott en buske funnen.

R. decurtata Mtss. in Neum. Fl., vid fästningen.

R. flavispinosa nov. sp. δ -species (in γ vergens). Foliola rotundata vel late ovalia, utrimque sordidule glauco-viridia dentibus plus minusve longe subulatis; aculei flavidi, graciles, arcuati; pseudocarpia rotunda vel rotundata; ofvanför Alphyddan.

R. Gabrielssonii Mtss. (se Almqu., l. c.), ett par buskar.

R. grypacena Mtss. (Almqu., l. c.), flerstädes (Ö).

R. hybridiformis nov. sp. β -species (interdum in *a* vergens). Foliola vulgo pallido-glauco-viridia, oblonga vel late ovata; aculei frequentissimi (sunt tamen ramuli floriferi aculeis sparsis), subrecti, validi — validissimi gracilioribus interdum immixtis; tvenne buskar hittills funna (Ö). Har ansetts, trol- orätt, för hybrid *R. glauca* \times *canina*.

R. kattegatensis Almqu. (l. c.), några buskar (Ö).

R. labrosula Mtss. (Almqu., l. c.), en buske.

R. lætecolorans Almqu. (l. c.), en buske funnen 1920.

R. Lindstroemii Almqu. (l. c.), ngra buskar söder om fästningen samt 3 buskar å norra sidan, alla små.

R. Nordstedtii Almqu. & Mtss. (Almqu., l. c.), 4 buskar (Ö).

R. opaciformis Mtss. (Almqu., l. c.), nära »muren».

R. prolongata Almqu. & Mtss. (Almqu., l. c.), teml. allm.; *v. præcisula* Mtss. in litt., lika allm. som hufvudf.

R. purpurella Lindstr. (se Almqu., l. c. 1911), ngra buskar sydväst om staden (Ö). — I *Jebes exsicc.* II: 41 utdelade ex. med namnet *purpurella* tillhöra icke denna art. Säkra ex. har jag hittills sett endast från öarne häromkring samt från Skotland.

R. quasi-glauciformis nov. sp. Nunc α -nunc β -species. Habitus vulgo ut in *R. glauciformi*; foliola nunc omnino glabra nunc aliquantulum pubescentia, inferiorum foliorum rotundata vel oblonga, superiorum late vel anguste ovata — triangularia dente apicali sat prominente; aculei nunc validi nunc graciles. Flera enstaka buskar, temligen olika hvarandra; är sannolikt af hybridogen natur (*R. glauca* \times *glauciformis*?), en buske påminner om *R. Almquistii*, en annan (ngt hårig) om *R. badiella*.

R. rufula Mtss. (Almqu., l. c.), ett flertal buskar.

R. torpescens Mtss. in litt., väster om fästningen (Ö).

R. uncigera Almqu. (l. c.), söder om staden.

R. virentispuria nov. sp. α -species (interdum in γ , nonnumquam in β vergens). Foliola parce — parcissime pruinosa, nonnumquam pæne omnino viridia, rotundata — oblonga — late ovata (interdum pæne ovalia), vulgo profunde serrata, nonnumquam (foliorum inferiorum mediorumque) pæne laciniata; aculei vulgo sparsi, graciles, multis in ramulis deficientes. Denna uppträder (åtminstone härstädes) under två former, hvilka jag — efter att under 12 år hafva granskat en mängd buskar i olika utvecklingsstadier — omöjligt kan anse såsom skilda arter, nemligen:

a saturella Almqu., l. c. (såsom art), som är den

mest gröna formen med stundom rätt smala bladbasen och någon nyans blekare blommor; den är egentligen artens skuggform.

β *Traaenii* Almqu., l. c., har något ljusare och mera pruinösa blad, något bredare bladbasen och rödare blommor; växer företrädesvis å solbelysta ställen. Arten förekommer teml. allm.; *saturella* nästan uteslutande å norra sidan, originalbusken till *Traaenii* söder om fästningen.

Kollektivarten *R. virens* (Wg) Almqu.:

R. adaugens (Almqu., Skand. ff. af *R. Afzel.* sect. *vir.* o. *vrf.* Arkiv f. Bot. 1912), ett par buskar å södra sidan.

R. Carlstenensis nov. sp. *a*-species (nonnumquam in β vergens). Foliola dentibus plus minusve sat rotundata vel oblonga, interdum ovalia, superiorum foliorum ovata — nonnumquam triangularia dente apicali sat prominente; aculei vulgo graciles, interdum pæne deficientes; teml. allm., orig.-busken och många andra nära fästningen.

R. deminuens nov. sp. (Almqu., l. c. bild 19). β -species (interdum in *a* vergens). Foliola vulgo parva, inferiorum saltem foliorum pæne rugosa, rotundata vel ovata vel nonnumquam pæne rhombea; aculei pauci et parvi, vulgo subrecti gracilesque; petioli, stipulæ, aculei, sepala plus minusve purpurascens; ngra buskar nära fästningen (Ö).

R. limitans Mtss. in litt., en gång funnen (V).

R. marisstrandicæ (Almqu., l. c.), ett par buskar (Ö).

Kollektivarten *R. glauciformis* Almqu.:

R. arietaria Mtss. (Almqu., l. c. 1911), några buskar.

R. brevikensis Almqu. (l. c.), åtminstone 2 buskar,

R. centrodelta Mtss. in litt., flerstädes.

R. centrodelta Mtss. \times *canina* L.; en ganska egendomlig buske med qvistar mycket varierande i beklädnad, bladform och tandning m. m.; vissa skott på-

minna äfven i hög grad om *R. Almquistii*. Ofvan har yttrats en förmodan, att *R. Almquistii* var. *acutioridens* skulle kunna vara smittad af *R. canina*; om så vore förhållandet, är jag böjd att anse nu omtalade buske för en kombination *R. centrodelta* Mtss. \times (*Almquistii* Mtss. \times *canina* L.). Hvilken *canina*-art, som ingår, kan jag ännu icke ens gissningsvis utpeka.

R. eurytoma Mtss. (Almqu., l. c.), en buske.

R. latesecta Almqu. (l. c. 1910), originalbusken och en annan buske (Ö).

R. Lindebergii Almqu. & Mtss. (Almqu., l. c. 1911), en buske.

R. retusata Mtss. (Almqu., l. c.), en gång funnen.

R. vialiformis (Mtss. Almqu., l. c.), en buske.

Kollektivarten *R. virentiformis* Almqu.:

R. crassatula Mtss., en buske.

R. Leffleri Almqu. (l. c. 1912), några buskar (Ö).

R. collinalis Mtss. in Neum. Fl. v. *rhombearia* Mtss. in litt., några buskar. (V).

Kollektivarten *R. canina* vera:

R. aganodonta Mtss. in litt., en buske.

R. allodonta Mtss. in litt., flerstädes; v. *mucronifera* Mtss. in litt., åtminstone en buske.

R. ataloneura Mtss. in litt., ett par buskar; v. *deminuscula* Mtss. in litt., en gång funnen.

R. caperata nov. sp. δ -species (in γ vergens). Foliola subcrassa, subcaperata dentibus grossis, obtusis; aculei pauci et parvi—pæne deficientes; sepala vulgo longa pinnis frequentibus; petala pæne lactea; pseudocarpia rotunda; ett par buskar (Ö).

R. cinctisecta Mtss. in litt., många buskar (Ö).

R. circinatula Mtss. in litt., en gång funnen (Mtss det.).

R. drimylophylla Mtss. in litt., ett par buskar.

R. nudatella Mtss. in litt., flerstädes.

R. prostratidens (Mtss. in litt. s. s. var. und. *allodonta*, från hvilken den dock afsevärdt skiljer sig), en lokal (V).

R. relecta Mtss. in litt., flerstädes (Ö); *v. pallidicolor* Mtss. in litt., åtminstone en buske.

R. salicifolia Almqu. & Mtss., ett par buskar.

R. salicinella nov. sp. γ -species (in δ vergens). Foliola subcrassula, profunde serrata, nonnumquam pæne laciniata; aculei vulgo validi et frequentiores; flores vulgo parvi; ngra buskar i Karlskoga.

R. stimulatidens Mtss. in litt., ett par buskar; *v. contexta* Mtss in litt., flera buskar; *v. melanchroa* Mtss. in litt., nära badhuset.

Kollektivarten *R. caniniformis* Lindstr. in Bot. Not. 1917:

R. ovatifrons Mtss. in litt., flerstädes, många buskar vid fästningen, bland hvilka origin.-busken; *v. subulata* Lindstr. in sched. med sylspetsade tänder, en buske; *v. glabrata!* bladens hårighet inskränkt till flertalet bladskäft och medelnerver, blad mycket breda och mera runda än hos hufvudf., taggar sparsamma; en buske nära fästningen. Denna var. kan möjligen vara hybrid *R. ovatifrons* Mtss. \times *nudatella* Mtss. .

R. salicinelliformis nov. sp. α -species (nonnumquam in γ vergens). Foliola minores, oblonga vel ovata, interdum ovalia, vulgo profunde serrata; aculei sæpe multi, validi; bladens sägning samt taggarne påminna mycket om *R. salicinella*; en buske.

Kollektivarten *R. plumbea* Lindstr. in Bot. Not. 1917:

R. accurrens Mtss. in litt., teml. allm.; *v. curtellifrons* Mtss. in litt., allmännare än hufvudformen.

R. acutatula Mtss. in litt., åtminstone en buske; är förvillande lik föregående art.

R. alampeta Mtss. *v. melanochlora* Mtss. in litt., orig.-busken och en annan buske (V); är föga skild från ofvanst. var. *curtellifrons*.

R. ardala Mtss. in litt., ngra få buskar.

R. astrictula (Mtss. in litt.), ett par buskar; MATSSON har fört den som var. und. *R. nudatella*, hvilket är mindre lämpligt, då *astrictula* är, om ock obetydligt, glaucescent, som icke är fallet med *nudatella*.

R. deminuescens Mtss. in litt., flerstädes.

R. gnophora Mtss. in litt., en buske.

R. inaltata Mtss. & Lindstr. nov. sp. γ -species.

Ramuli vulgo plus minusve pruinosi; foliola utrimque pallido-glauco-viridia, rotundata vel oblonga vel ovata vel interdum ovalia superiorum saltem foliorum dente apicali sat—satius prominente; aculei nunc multi et validi nunc pæne deficientes; åtskilliga buskar (de flesta Ö). Är tilläffventyrs en hybrid *R. glauca* Will. \times *plumbea* Lindstr.

Kollektivarten *R. plumbeiformis* Lindstr. in Bot. Not. 1917:

R. pallidula nov. sp. Nunc α - nunc β -species. Foliola rotundata vel ovata, inferiorum saltem foliorum vulgo profunde obtuse crenata; stipulæ, sepala sæpe plus minusve purpurascens; är förvillande lik *R. glauciformis*; två buskar finnas här, som jag fört till denna art, men jag börjar starkt misstänka, att begge kunna vara hybrider: *R. glauciformis* Almqu. \times *canina* L. eller någon annan kombination.

Ann. Såsom generellt uttalande betr. släktet *Rosa* vill jag hafva sagt, att jag genom senare årens undersökningar å här växande buskar kommit till den uppfattningen, att jag starkt misstänker, det såväl alla *hirtelli*-former som flertalet (kanske alla?) *sub*- och *super*-former hos *Afzeliana*- och *canina*-grupperna äro af mer eller mindre hybridogen härkomst. Jag stöder mig derved bl. a. på det förhållande, att i regel finnas å samma buskar hos *hirtelli*-former qvistar med glatta bladskäft samt hos *sub*- och *super*-former qvistar af *grund*- och *per*-formerna.

Prunus spinosa, allm.; *v. coetanea* Wimm. & Grab., ej sälls. (tyckes icke vara konstant, blr vissa år före, andra ungef. samtidigt med bladen); *v. neglecta*! fructibus oblongis, ett par lokaler; bör eftersökas annorstädes; *v. ochroleuca* nov. var. Folia pallido-viridia in flavescentem vergentia, petala ochroleuca; rätt många

buskar ofvanför S:t Eriks park. Egendomlig form med gulhvita blr samtidiga med bladen, frukter utbildas aldrig; tyckes icke bero på någon egenskap hos lokalen, enär buskar af vanligt utseende växa inblandade.

P. insititia, ett par buskar (Ö).

P. avium, teml. allm. (mest V).

P. padus, några buskar (Ö).

Medicago lupulina, allm.; *v. Willdenowii* Boenn., flerst.;
v. stipularis Wallr., funnen nära fästningen.

Melilotus albus, nära sjukhuset.

Trifolium procumbens, flerstädes.

T. dubium, ett par lokaler.

(*T. fragiferum* fanns här 1843 enl. Düben).

T. repens, allmän. *T. hybridum*, enstaka ex.

T. arvense, ymnig omkr. fästn., föröfr. enstaka ex.

T. pratense, ej sällsynt.

Lotus corniculatus, allm.; *v. crassifolius* Fr., vid hafvet.

Vicia hirsuta, ymnig omkr. fästningen.

V. tetrasperma, en lokal (få ex.).

V. cracca, flerst., mest nära hafvet.

V. angustifolia, var. *Bobartii*, ngra ex. söder om fästningen, uppträder somliga år mycket liten: *f. nana* Oborny.

V. lathyroides, ytterst få ex. sedda söder om fästningen.

Lathyrus maritimus, en gång funnen i en klippspringa vid hafvet.

L. montanus, några få ex. å en lokal (V).

Geranium pyrenaicum, mellan fästningen och sjukhuset, ngra ex. inom fästningen.

G. molle, allm. omkr. staden och fästn., föröfr. enstaka ex.

G. pusillum, teml. sällsynt (Ö).

G. dissectum, en gång funnen i en trädgård i staden.

G. lucidum, vid badhuset.

G. robertianum, allm.; *v. purpureum*, Vill., en gång funnen.

Erodium cicutarium, ymnig å södra fästningsvallen.

Radiola multiflora, Raritetskärret (1 ex., NORDSTEDT).

Polygala vulgare, vid en väg vester om fästningen (få ex.).

Euphorbia cyparissias, å ett berg vid Kungsgatan.

E. peplus, ymnig i o. omkr. staden (Ö).

E. helioscopia, få och enstaka ex. (Ö).

Callitriche polymorphâ, teml. allm. (mest V).

C. hamulata, tvättdammen (icke alla år observerad).

Acer platanoides, trol endast planter. och förvildad.

A. pseudoplatanus, sjelfsår sig rikligt ofvanför badhuset.

Aesculus hippocastanum, små sjelfsådda ex. flera ggr. anträffade.

Rhamnus frangula, allm., växer ofta i spaljé-form mot klipporna.

Parthenocissus quinquefolius, förvildad vid ett berg.

Tilia cordata, planterad och kanske äfven vildväxande; en del ex. tillhöra möjligen *T. vulgaris*.

Malva silvestris, allm. i och omkr. staden; v. pallida! blommor hvitaktiga med rosenröda ådror, ett (stort) ex. 1918.

(*M. mauritiana*, af gammalt uppgifven såsom förvildad vid Marstrand, har jag icke funnit).

M. silvestris × *neglecta*, ett ex., som tydligen var denna hybrid, växte vid Davidshöjd 1907, var följande år försvunnet.

M. neglecta, flerstädes (Ö).

Hypericum maculatum, ett par gånger observerad.

H. perforatum, flerstädes.

Viola palustris, flerstädes; v. *sueciciformis* nov. var. foliis subacute cordato-reniformibus nonnumquam aliquantulum pilosis, pedunculis vulgo supra medium bracteatis; tvenne lokaler (Ö): en nära hafvet, en bland bergen nära staden. (Äfven funnen å Koön). Bladen äro vissa år något håriga andra alldeles glatta. Gör intryck af hybrid: *V. suecica* Fr. × *palustris* L. = *V. epipsila* Fr. Jag vill dock anse hybridogen härkomst vara temligen tvifvelaktig, dels emedan blommorna alltid hafva samma färg som hos *V. palustris*, dels enär jag funnit den här på vidt skilda lokaler, ehuru *V. suecica* Fr. (*V. epipsila* Ledeb.) icke mig veterligt finnes i trakten. Förtjenar eftersökas annorstädes.

V. riviniana, flerstädes.

V. canina, öfver hela ön, men blott i enstaka ex.

V. tricolor f. *versicolor*, ngra få ex. nära hafvet vesterut.

V. arvensis a *communis* Wittr., ytterst få ex. observerade (Ö).

Peplis portula, vid tvättdammen, vissa år rikligt, andra i få ex.

- Lythrum salicaria*, allmän.
Epilobium montanum, flerstädes.
E. montanum × *roseum*, en gång funnen.
E. roseum, Karlskoga samt inom o. omkr. fästningen.
E. montanum × *obscurum*, en gång funnen.
E. obscurum, förr allm. i Karlskoga, de senare åren i få ex.
E. palustre, flerstädes, men i få ex.
Chamaenerium angustifolium, flerstädes.
Hippuris vulgaris, trenne lokaler (Ö).
Hedera helix, möjl. vildväxande å några lokaler.
Anthriscus silvestris, teml. allm. (mest Ö).
Torilis anthriscus, ej långt från Strandverket.
(*Coriandrum sativum*, af gammalt uppgifven för Marstrand, kanske sedan mer än $\frac{3}{4}$ sekel försvunnen).
Conium maculatum, nära fästningen (få ex.).
Carum carvi, mångenstädes.
Aegopodium podagraria, flerstädes nära staden.
Sium erectum, ett par ex. vid hafvet i sydvest (förr rikligare, tills under en höststorm de flesta ex. jemte den omgifvande jorden spolades bort af vågorna).
Oenanthe aquatica, en gång funnen.
Aethusa cynapium, allm. i o. omkr. staden.
Anethum graveolens, stundom sjelfsådd.
Ligusticum scoticum, ngra ex. på öns norra sida (V).
Angelica silvestris, allm.; *v. montana* observerad.
A. litoralis, ett ex. fanns för några år sedan vid Tån (är allmän på Koholmen mellan Koön och Klöfverön).
Peucedanum palustre, allmän.
Cornus sanguinea, ngra buskar ute på ön, trol. förvild.
C. suecica, teml. allm.
Empetrum nigrum, allmän.
Oxycoccus quadripetalus, flerstädes (V); en del ex. synas tillhöra *v. citrifomis* Witttr.
Vaccinium vitis idæa, mycket få o. teml. enstaka ex.
V. uliginosum, mångenstädes.
V. myrtillus, teml. allm.
Calluna vulgaris, ymnig.
Erica tetralix, mångenstädes.
Lysimachia vulgaris, ett par lokaler (V).
Naumburgia thyrsoflora, en lokal nära hafvet (V).
Trientalis europæa, flerstädes (V).
Glaux maritima, ngra lokaler vid hafvet (V).

Anagallis arvensis, i en trädgård i staden samt vid badhuset.

Armeria vulgaris **maritima*, teml. allm. (mest nära hafvet); *v. pubescens* Marss. och *v. humilis* Link. funna (men sälls.).

Fraxinus excelsior, teml. allm. såväl plant. som vildväxande (mest Ö).

Syringa vulgaris, plant. och förvild. (Ö).

Ligustrum vulgare, ngra buskar ute på ön, trol. förvild.

Menyanthes trifoliata, teml. allm.

Convolvulus arvensis, nära sjukhuset; *v. striatus*! blommor mörkt lilaröda med 5 breda hvita ådror, delade i längre och kortare strimmor, nära Strandverket; vid Turisthotellet fanns förr en form med rent hvita blommor.

C. sepium, flerst. såväl i staden som å hafsstränderna. (*Collomia coccinea* Lehm. har förekommit förvildad nära staden).

Cynoglossum officinale, vid fästningen samt nära Strandverket.

Asperugo procumbens, ett par lokaler i och nära staden (Ö).

Myosotis caespitosa, några få lokaler.

M. arvensis, enstaka ex.

M. collina, här och der ymnig (mest Ö).

Ajuga pyramidalis, teml. allm.

Scutellaria galericulata, flerstädes.

Nepeta cataria, observerad i en trädgård i staden.

Prunella vulgaris, några lokaler.

Galeopsis tetrahit, ngra lokaler vid hafvet.

Lamium album, i och omkr. staden och fästningen. (Ö).

L. purpureum, i och nära staden (Ö).

L. intermedium, ngra ex. nära sjukhuset.

L. amplexicaule, sällan observerad (t. ex. vid badhuset).

Leonurus cardiaca, ngra ex. nära sjukhuset.

Lycopus europæus, flerstädes i synn. nära hafvet.

Mentha arvensis, Raritetskärret och ett par andra lokaler.

Hyoscyamus niger, flerstädes i och omkr. staden (Ö).

Solanum dulcamara, teml. allm.: *v. marinum* Bab., nära hafvet i vester; *v. album*, Lindstr. (i Bot. Not. 1892, p. 265), Karlskoga.

Var. *alboviolaceum* floribus violaceo-albis ser ut som en mellanform mellan typen och *v. album*, ett be-

stånd å södra sidan; aldrig af mig annorstädes observerad.

S. nigrum, allm. i o. omkr. staden (Ö).

Linaria vulgaris, flerst. å södra sidan (Ö).

Scrophularia nodosa, flerstädes.

Limosella aquatica, mångenst. i smärre vattensaml. å bergen nära hafvet i söder och vester.

Veronica serpyllifolia, Karlskoga och ett par andra lokaler.

V. arvensis, flerstädes (mest nära fästningen).

V. scutellata, flerstädes.

V. beccabunga, mångenstädes.

V. chamædrys, flerstädes.

V. officinalis, Karlskoga och ett par andra lokaler.

V. agrestis, en gång funnen.

V. persica, vid kyrkan.

Digitalis purpurea, ngn gång anträffad förvildad.

Euphrasia gracilis, mångenstädes; v. *Friesii* Sanio, ngra ggr observerad.

Pedicularis silvatica, ngra lokaler (Ö).

Pinguicula vulgaris, Raritetsskärret (ytterst få ex.).

Utricularia minor, mångenst. i djupare vattensamlingar bland bergen (V); växer här gerna i hopfiltade massor och liknar på något afstånd den här äfven förekommande *Nitella opaca*; blommor har jag icke anträffat.

Plantago major, allm.; v. *intermedia*, vid hafvet.

P. media, vid fästningen (sparsamt).

P. lanceolata, allmän.

P. maritima, allm., förekommer äfven långt uppe på ön; v. *dentata*, ej sällsynt.

Sherardia arvensis, en gång funnen i staden.

Galium aparine, sälls. vid hafvet.

G. Vaillantii, allm. i och omkr. staden, föröfr. här o. der.

G. palustre, allmän.

G. verum, flerst. (Ö); v. *albidum*, ngra ex. vid fästningen.

Sambucus nigra, ngra buskar (Ö); säkerligen vildväxande.

Lonicera periclymenum, allmän.

L. symphoricarpus, förvildad (Ö).

Valeriana sambucifolia, teml. allm.; f. *trifoliata*! blad 3 i krans, träffas ej så sällan; f. *quadrifolia*! blad 4 i krans, en gång funnen.

Succisa præmorsa, funnen på några ställen.

Bryonia alba, förvildad i och vid staden.

Thladiantha Cobaea Svensson (*T. dubia* Bunge), under många år förvildad å tullgården samt nära sjukhuset.

Cucumis sativus, sjelfsådd nära sjukhuset 1920.

Campanula rapunculoides, flerst. i och omkr. staden (Ö).

(*C. pyramidalis* L. har växt förvildad å tullgården såväl med hvita som med blå blommor).

C. rotundifolia, teml. allm.

Jasione montana, allm.; v. *lilacina!* floribus lilacinis, funnen nära Karlskoga.

Eupatorium cannabinum, ngra lokaler nära hafvet (Ö).

Solidago virgaurea, allmän.

Bellis perennis, förvildad i staden.

Aster tripolium, teml. allm. vid hafvet.

Trimorpha acris, ngra få ex, nära hafvet (V).

Antennaria dioeca, flerstädes; v. *corymbosa*, å ett par ställen observerad.

Gnaphalium uliginosum, på gator och gårdar i staden.

Inula salicina, en gård i staden.

Rudbeckia laciniata, funnen sjelfsådd å en gård i staden.

Bidens tripartitus, vid tvättdammen.

Helianthus tuberosus L., någon gång förvildad i och nära staden.

(*Harpalium rigidum* Cass., förr förvildad å tullgården).

Achillea ptarmica, flerstädes.

A. millefolium, allm.; med röda blr å ett ställe.

Matricaria inodora, få ex. vid badhuset; **maritima*, allm. vid hafvet, spridd uppe på ön.

M. chamomilla, funnen 1919 i staden.

M. suaveolens, ej långt från badhuset.

Chrysanthemum leucanthemum, få ex.; v. *coronopifolium*

Hn, en lokal (V).

C. parthenium, förvild. nära badhuset.

Artemisia absinthium, ngra få ex. vid fästningen.

A. vulgaris, allmän.

Tussilago farfara, trenne lokaler (få ex.)

Senecio vulgaris, allmän.

S. silvaticus, ett par gånger funnen i talrika ex.

S. viscosus, anträffad dels nära staden dels (förr) ute på ön.

S. jacobæa, flerstädes i enstaka ex.

Calendula officinalis, förvildad i och nära staden.

Arctium minus, flerstädes.

Cirsium lanceolatum, enstaka ex.

C. palustre, ej sällsynt. *C. arvense*, observerad en gång.

Silybum marianum, flera ggr funnen förvildad väster om fästningen (Ö).

Centaurea cyanus, förvildad i trädgårdar, med blå, hvita och röda blommor.

C. jacea, teml. allm.

Lapsana communis, flerstädes ymnig.

Hypochoeris radicata, en gång funnen.

Leontodon autumnalis, allmän i flera former.

Scorzonera humilis, flerstädes; *v. ramosa* Neilr., ngra ggr observerad.

Tragopogon pratensis, sparsamt omkr. fästningen; en del ex. närma sig mycket subsp. *minor*.

Crepis capillaris har ngra år förekommit vid kyrkan.

Sonchus arvensis, flerstädes nära hafvet (V).

S. oleraceus, ngra lokaler (i staden mest); *β lacerus*, i och vid staden, torde vara egen art; *f. albescens* Neum., ej sällsynt (alla Ö).

S. asper, sällsynt i enstaka ex.

Taraxacum equilobum Dt (DAHLST. det.), söder om staden (hittills blott få ex. observerade).

T. amblycentrum Dt (DAHLST. det.), flerstädes.

T. angustiquameum Dt, funnen å kyrkogården.

T. crociflorum Dt, mångenst., dock mest enstaka ex. (Ö).

T. Dahlstedtii Lindb. fil., få och enstaka ex.

T. dilatatum Lindb. fil. (DAHLST. det.), få ex å ett par ställen.

T. glaucinum Dt, ytterst få ex. nära hafvet i söder, en gång funnen å en gata i staden.

T. hæmatopus Lindb. fil., enstaka ex. (Ö).

T. lacinosum Dt, några lokaler (de flesta ex. nära Tån).

T. lacistophyllum Dt, vid Strandverket samt ngra få ex. vid Karlskoga.

T. laticolorans Lindstr. (DAHLST. exsicc.), ymnig nära staden och fästningen, föröfr. spridd.

T. laticolor Dt (DAHLST. det.), funnen nära »muren».

T. latum Dt **obscurans* Dt, den allmännaste arten på ön; förekommer i flera, till habitus ganska olika former.

T. litorale Raunk., några få ex. (V).

T. longisquameum Lindb. fil., allm. i flera former.

T. lucidum Dt, några få ex. (V).

T. lunatum Lindstr. (DAHLST. exsicc.), kyrkogården, vid

Alphyddan och badhuset samt eljes i enstaka ex. (Ö). Hittills mig veterligt icke annorstädes funnen.

T. macrolobum Dt, mångenst., dock mest enstaka ex. (Ö).

T. melanthoides Dt, flerstädes, rikligast nära »muren».

T. mucronatum Lindb. fil., nära »muren» (sparsamt).

T. obliquilobum Dt, teml. allm.

T. proximum Dt, teml. allm. såväl i staden som på ön.

T. splendens Dt, teml. allm. omkr. staden, föröfr. enstaka ex.

T. stiptolobum Dt in sched., enstaka ex. omkr. staden o. fästningen.

T. sublaciniosum Dt & Lindb. fil. (DAHLST. det.), hittills blott få ex. observerade. — Förut enl. DAHLST. funnen i Östergötl. och på Åland.

T. tenebricans Dt, mångenstädes.

T. tortisquamcum Lindb. fil., funnen å kyrkogården.

Hieracium macrolepideum Norrl. v. *angustifolium* Omang in sched., en lokal (cirka 1 m²); mig veterligt enda hittills kända växtplats. Utom denna har jag icke kunnat finna något ex. *macrolepideum* i trakten.

H. acklyodes Omang in sched., teml. allm. söder o. sydväst om staden (Ö).

H. canovillosum Om. (OMANG det.), flerstädes (Ö).

H. catacomum Omang in sched., ett par lokaler (Ö).

H. dodrantale Norrl. (OMANG det.), en gång funnen.

H. pervagiforme Omang in sched., få ex. funna.

H. poicileimon Om. (OMANG det.), en gång funnen.

(*H. bifurcum* MB.; vid en väg på ön växer en gaffelgrenig form, som enl. OMANG »minder noget om» sagda art).

H. auricula Lam.; DC., flerstädes.

H. ariglaucum Om. (OMANG det.), få och enstaka ex. (Ö).

H. glaucodermum Dt modif. (OMANG det.), mycket få ex. funna.

H. latifrons Om. (OMANG det.), 2 ex. funna.

H. lythrodes Dt, få ex. (ej fullt säker).

H. nuduliforme Dt, några ex. (ej fullt säker).

H. præcellans Om. (form nära denna, DAHLST. det.), några få ex.

H. saxifragum Fr. forma ad *deviulum* Omang in sched. få ex.

H. alemotum Omang in sched., vid fästningen (få ex.).

H. lecanodes Om., flerstädes i synnerhet nära fästningen (Ö).

H. norvegicum Fr., ngra ex. funna (Ö).

H. calliglaucum Om., v. *pseudosubplumuligerum* Omang
in sched., en lokal å öns södra sida.

H. basifolium (Fr.) Almqu., funnen å trenne lokaler.

H. orbolense Stenstr. (DAHLST. det.), få ex.

H. vulgatiforme Dt, enstaka ex.

H. vulgatum (Fr.) Almqu., teml. allm.

H. coniolepium Dahlst. in sched. (osäker), få ex.

H. umbellatum L., allm. i flera former; v. *coronopifolium*
Fr., flerstädes.

Tillägg, upptagande af Prof. NORDSTEDT och under-
tecknad vid besök å nedannämnda små öar i Marstrands-
trakten observerade växter.

Hamneskär (»Pater Noster») den 15 juli 1913.

Triglochin maritima, *Agrostis stolonifera*, *Phragmites vul-*
garis, *Dactylis glomerata*, *Festuca rubra*, *Agropyrum repens*,
Scirpus maritimus, *Juncus compressus*, *J. Gerardi*, *Urtica ureus*,
Rumex crispus, *Polygonum amphibium*, *P. aviculare*, *Atriplex*
sp., *Silene maritima*, *Coronopus procumbens*, *Cochlearia offi-*
cialis, *Cakile maritima*, *Sinapis arvensis*, *Capsella bursa*
pastoris, *Sedum acre*, *Potentilla anserina*, *Malva neglecta*,
Lythrum salicaria, *Armeria maritima*, *Plantago major*, *Galium*
Vaillantii, *Aster Tripolium*, *Matricaria maritima*, *Senecio*
vulgaris, *Sonchus arvensis*, *S. oleraceus*.

Gråen (mellan Marstrand och Klädesholmen) den 15 juli 1913.

Cystopteris fragilis, *Dryopteris Filix mas*, *D. spinulosa*,
D. Phegopteris, *Athyrium Filix femina*, *Polypodium vulgare*,
Sparganium affine, *Potamogeton natans*, *Anthoxanthum odo-*
ratum, *Alopecurus geniculatus*, *Agrostis stolonifera*, *A. canina*,
Holcus lanatus, *Aira præcox*, *Deschampsia flexuosa*, *Phrag-*
mites vulgaris, *Sieglingia decumbens*, *Poa sp.*, *Festuca pratensis*,
F. ovina, *Nardus stricta*, *Eriophorum polystachium*, *Scirpus*
maritimus, *S. rufus*, *S. palustris*, *Carex leporina*, *C. Goodeno-*
wii, *C. panicea*, *C. Oederi*, *Juncus effusus*, *J. conglomeratus*,
J. filiformis, *J. lampocarpus*, *Luzula multiflora*, *Rumex crispus*,
R. acetosa, *R. acetosella*, *Atriplex sp.*, *Stellaria graminea*,
Cerastium cæspitosum, *Sagina subulata*, *Spergula vernalis*,
Scleranthus perennis, *Silene maritima*, *Ranunculus flammula*,
R. acris, *Cochlearia officinalis*, *Drosera rotundifolia*, *Sedum*
telephium, *S. acre*, *Sorbus aucuparia*, *Rubus idæus*, *Fragaria*

vesca, *Potentilla argentea*, *P. anserina*, *Trifolium repens*, *Lotus corniculatus*, *Vicia cracca*, *Rhamnus frangula*, *Viola palustris*, *V. canina*, *V. tricolor* v. *versicolor*, *Lythrum salicaria*, *Hippuris vulgaris*, *Carum carvi*, *Pimpinella saxifraga*, *Ligusticum scoticum*, *Trientalis europæa*, *Armeria maritima*, *Menyanthes trifoliata*, *Scutellaria galericulata*, *Prunella vulgaris*, *Veronica officinalis*, *Utricularia intermedia*, *U. minor*, *Plantago lanceolata*, *P. maritima*, *Galium palustre*, *Valeriana sambucifolia*, *Solidago virgaurea*, *Aster tripolium*, *Antennaria dioeca*, *Achillea millefolium*, *Matricaria maritima*, *Senecio jacobæa*, *Cirsium palustre*, *Leontodon autumnalis*, *Sonchus arvensis*, *Hieracium umbellatum*.

Kråkorna (tvenne öar nära nordsidan av Koön)
den 24 juli 1913. Östra »Kråkan»:

Dryopteris Filix mas, *D. spinulosa*, *Polypodium vulgare*, *Juniperus communis*, *Sparganium affine*, *Triglochin maritima*, *T. palustris*, *Anthoxanthum odoratum*, *Agrostis stolonifera*, *A. canina*, *Aira præcox*, *Deschampsia flexuosa*, *Sieglingia decumbens*, *Poa* sp., *Puccinellia maritima*, *Festuca rubra*, *F. ovina*, *Eriophorum polystachium*, *Scirpus maritimus*, *S. rufus*, *S. Tabernæmontani*, *S. palustris*, *Carex canescens*, *C. Goode-nowii*, *C. panicea*, *C. magellanica*, *C. Oederi*, *Juncus conglomeratus*, *J. lampocarpus*, *J. alpinus*, *Luzula multiflora*, *Iris pseudacorus*, *Rumex crispus*, *R. acetosa*, *R. acetosella*, *Atriplex* sp., *Suaeda maritima*, *Stellaria graminea*, *Cerastium semidecandrum*, *Sagina subulata*, *Spergularia marginata*, *Silene maritima*, *Ranunculus flammula*, *R. acris*, *Cochlearia officinalis*, *Cahile maritima*, *Drosera rotundifolia*, *Sedum telephium*, *S. acre*, *Tillæa aquatica*, *Rubus idæus*, *Comarum palustre*, *Potentilla anserina*, *Lotus corniculatus*, *Vicia cracca*, *Viola tricolor* v. *versicolor*, *Lythrum salicaria*, *Hippuris vulgaris*, *Angelica silvestris*, *Peucedanum palustre*, *Cornus suecica*, *Empetrum nigrum*, *Oxyccoccus quadripetalus*, *Calluna vulgaris*, *Erica tetralix*, *Armeria maritima*, *Menyanthes trifoliata*, *Utricularia minor*, *Plantago major*, *P. maritima*, *Solidago virgaurea*, *Aster tripolium*, *Matricaria maritima*, *Cirsium palustre*, *Leontodon autumnalis*, *Hieracium umbellatum*.

Vestra »Kråkan»:

Dryopteris Filix mas, *Polypodium vulgare*, *Juniperus communis*, *Sparganium affine*, *Aira præcox*, *Phragmites vul-*

garis, Poa pratensis, Festuca rubra, Eriophorum polystachium, E. vaginatum, Scirpus Tabernæmontani, S. palustris, Carex canescens, C. Goodenowii, C. magellanica, C. Oederi, Juncus conglomeratus, J. lampocarpus, J. Gerardi, Salix repens, Rumex crispus, R. acetosella, Cerastium cæspitosum, Sagina subulata, Spargula vernalis, Spargularia campestris, Silene maritima, Cochlearia officinalis, Drosera rotundifolia, Sedum telephium, S. acre, Rubus idæus, Comarum palustre, Potentilla anserina, Lotus corniculatus, Lythrum salicaria, Angelica silvestris, Peucedanum palustre, Empetrum nigrum, Oxycoccus quadripetalus, Calluna vulgaris, Erica Tetralix, Armeria maritima, Plantago major, Galium palustre, Solidago virgaurea, Aster tripolium, Matricaria maritima, Cirsium palustre, Leontodon autumnalis, Taraxacum sp., Hieracium umbellatum.

Ann. Endera af här ofvan närmast anförda tvenne öar är med största sannolikhet den »Kråkan», som LINNÉ besökte den 16 juli 1746 (Wästgöta-Resa, sid. 181), och der han »öfweralt» fann den besynnerliga form af al — om det verkligen var en al — som »liknade både Al, Oxel och Hyll, ja alle 3 på en gång». Denna egendomliga växt torde aldrig sedan af någon botanist blifvit anträffad.

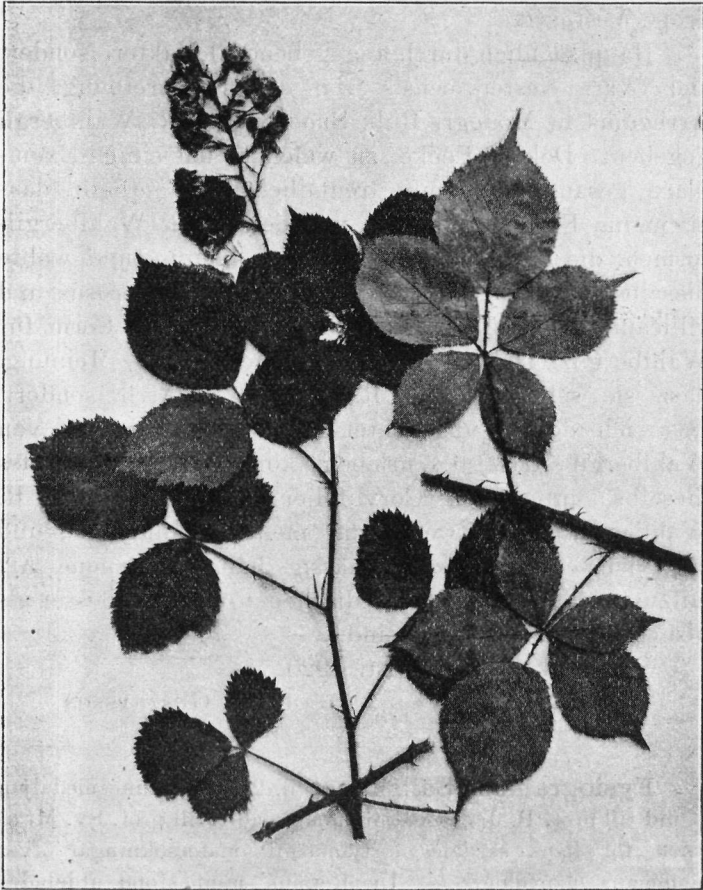
Kråkan vid Rösselvik (Tjörn) den 2 juli 1919.

Dryopteris spinulosa, Polypodium vulgare, Juniperus communis, Zostera marina, Anthoxanthum odoratum, Agrostis sp., Holcus lanatus, Aira præcox, Deschampsia flexuosa, Molinia coerulea, Poa pratensis, Festuca rubra, F. ovina, Nardus stricta, Eriophorum polystachium, E. vaginatum, Carex leporina, C. Goodenowii, C. panicea, C. Oederi, Juncus effusus, J. conglomeratus, J. supinus, Rumex acetosa, Cerastium cæspitosum, Sagina subulata, S. procumbens, Spargula vernalis, Spargularia campestris, Teesdalea nudicaulis, Drosera rotundifolia, Sedum telephium, S. acre, Rubus idæus, Potentilla erecta, P. anserina, Lotus corniculatus, Viola palustris, V. canina, V. tricolor v. versicolor, Peucedanum palustre, Pimpinella saxifraga, Empetrum nigrum, Glaux maritima, Armeria maritima, Scutellaria galericulata, Prunella vulgaris, Plantago major, Galium palustre, Antennaria dioeca, Achillea millefolium, Senecio silvaticus, Cirsium palustre, Leontodon autumnalis, Taraxacum sp., Hieracium Pilosella sp., H. umbellatum.

Marstrand den 16 november 1920.

Rubus Wahlbergii Arrh. var. *vestervicensis*
C. E. G:son.

Turionibus gracilioribus, interdum sulcatis, pilis glandulis aculeolis parum armatis. Foliis turionum

Rubus Wahlbergii Arrh. var. *vestervicensis* C. E. G:son ($\frac{1}{3}$).

subtus viriditer subglabratis — leviter tomentosis, dentibus parvis simplicibus cum compositis intermixtis. Fo-

liolo terminale ovale — suborbiculato, abrupte et longe acuminato; intermediis obovatis; infimis sessilibus — breviter petiolatis, ellipticis. Inflorescentia simpliciore, sæpe subracemosa. Corolla alba aut rosea. Petalis, inter se vix tangentibus, obovatis — subspatulatis.

Habitat in insula Södra Malmö, par. Loftahammar. prope Vestervik.

Hauptsächlich durch angegebene Charaktere sondert sich var. *vestervicensis* von der Beschreibung, die Arrhenius in Monogr. Rub. Sueciæ über *R. Wahlbergii* gegeben. Doktor Focke, zu welchem ich einige Exemplare gesandt, hat mir freundlichst mitgetheilt, dass er meine Form mit keinen von der vielen *Wahlbergii*-formen, die er besitzt, identifizieren könnte, und wollte dieselbe ungefähr in der Mitte von *R. nemorosus* und *villicaulis* stellen. Rektor Neuman hält die Form für *Wahlbergii*. Doktor Axel Lund theilt meine Meinung, dasz sie sehr gut von *R. Wahlbergii* Arrh. sondert. Dasz ich dessen ungeachtet meine Form als var. von *Wahlbergii* Arrh. beschrieben, kommt darauf an, dass dieselbe unter den *Corylifolien* dieses Gegends *R. Wahlbergii* ohne Zweifel am meisten ähnlich ist, und dasz ich es für unzweckmässig halte eine neue Art aufzustellen, ehe die schwedischen *Corylifolii* besser als bisher begrenzt worden sind.

Västervik d. 2 Augusti 1920.

C. E. GUSTAFSSON.

Fysiografiska Sällskapet d. 2 dec. Minnesmedaljen i guld till prof. B. Jönssons minne utdelades till prof. Sv. MURBECK för hans särdeles förtjänstfulla undersökningar öfver blommans morfologi. — Ur Retzius' minnesfond utdelades 150 kr. till fil. mag. AXEL ANDERSSON för en komperativ embryologisk undersökning af familjerna *Oleaceæ*, *Celastraceæ* och *Loganiaceæ*, samt 150 kr. till fil. mag. ARTUR HÅKANSSON för studium öfver *Umbellaternas* embryologi.

Växtgeografiska bidrag. 3. Jämtland.

Af ERIK ALMQUIST.

Spridda iakttagelser under korta besök och genomresor åren 1904, 08, 13, 14 och 15 (nomenklatur enligt Pointsförteckningen 1917):

Aconitum septentrionale. Rätan: Handsjö, Utanbergsvalarna.

Allium oleraceum. Mjälle på Frösön.

A. schoenoprasum. Åre: Mörviken (ängsbacke).

Alyssum calycinum. Östersund (fältjägareregementets kaserngård 1913); Åre: Mörviken (klöfvervall 1913).

Anemone nemorosa. Åre vid Ullån; mellan Handölsfallen och Dalsvallen (i blom $\frac{8}{7}$ 1913).

Aquilegia vulgaris. Ås: Rösta (i en äng nedom banan).

Barbarea stricta. På banvallar: Dysjön (1915); V om Storlien (1913).

Bromus arvensis. Kälarne och Håsjö stationer (1915).

B. mollis. Kälarne station (1915).

Bunias orientalis. Åre: Mörviken (i klöfvervall 1913).

Carex lepidocarpa. Frösön; Täng.

C. livida. Storulfåhyddan i Handölsdalen.

C. loliacea. Handöls täljstensbrott.

Cerastium arvense. Östersund: nära artillerikasern (1904), Björkhem (1913); Åre: Mörviken (1913); järnvägsbankar vid Hålland, Mörsils kyrka och Äggforsen (1913).

Dechampsia atropurpurea. Handölsdalen ofvan fallen samt vid St. Ulfåns utflöde.

Eriophorum latifolium. Massvis i kärren utmed stambanan Grötingen—Gastsjön (inom Refsund, Nyhem och Hällesjö s:nar).

Galium mollugo. Banvallar längs tvärbanan t. allm. åtm. från Bräcke till Krokomb, sällsyntare längre västerut.

G. aparine **Vaillantii*. Kälarne station (1915).

Gentiana amarella **axillaris*. Bräcke: Erikslund.

G. amarella **lingulata*. Östersund (fältjägareregementets exercisfält); Täng; Handöl.

Linaria vulgaris. Dysjön station.

Listera cordata. Skurdalsporten (i björkreg.)

Lycopodium complanatum. Dysjön (i järnvägsskärningar norrut).

Matricaria discoidea. Sedd vid flera stationer ss. Gällö (1913), Bräcke och Håsjö (1915).

- Montia *lamprosperma.* Handöl i diken (1913).
Myrica gale. Bräcke: Sösjön och kringliggande kärr
 m. fl. st.
Pinguicula villosa. Storulfåhyddan (i naket dykärr).
Polemonium coeruleum. Rätan: Handsjö; Sem hållplats,
 Åse i Alsen m. fl. st. utmed tvärbanan.
Primula farinosa. Ås: nedanför Rösta (med *P. stricta*).
Raphanus raphanistrum. Fritzhem på Frösön (1 ex.
 1913); Handöl (t. talr. 1913).
Sedum acre. Mjälle på Frösön.
Triticum caninum: Ragunda: Singsån.
Vicia silvatica. Riklig i järnvägsskäringar utmed tvär-
 banan, t. ex. Bräcke—Stafre—Grimnäs (flerst.), Gällö—Ref-
 sund, Pilgrimsta—Lockne (flerst.), Åre.
Viola mirabilis. Täng (helt nära stationen).
Woodsia alpina. Täljstensberget; Skurdalshöjden.

Ny litteratur.

- BERGMAN, J., Den första biografien öfver Linné, Curriculum
 vitæ Caroli Linnæi, af Johannes Brovallius. För första
 gången utgifven på svenska språket. 39 s. Stockholm,
 Norstedt & Söner 1920. Pris: 7 kr.
 GERTZ, O., 1920, Olof Celsius d. ä. och Flora Uplandica.
 Ett blad till Upsalabotaniakens historia. — Sv. Linné-
 Sällsk. Årsskr. 3, s. 36—56.
 Hereditas, Bd. 1, H. 2 innehåller uppsatser af H. RASMU-
 SON och N. HERIBERT-NILSSON.
 JUEL, H. O., 1920, Early investigations of North American
 flora, with special reference to Linnæus and Kalm. —
 Sv. Linné-Sällsk. Årsskr. 3, s. 61—79.
 SUNDELIN, U., 1920, Om stenåldersfolkets och sjönötens in-
 vandring till småländska höglandet. — Ymer 1920, s.
 131—195.

Vetenskapsakademien d. 27 okt. Till utländsk
 ledamot invaldes prof. A. BORZI i Palermo. — Prof. HALLE
 refererade för intagande i Handlingarna en afhandling af
 assistent R. FLORIN: Zur alttertiäre Flora der Südlichen
 Mandschurei.

Linnébiografi. Den af J. Brovallius på latin för-
 fattade biografien öfver Linné intill år 1735 har nu på ett
 utmärkt sätt öfversatts på svenska af prof. J. Bergman.
 Vid tryckningen har begagnats gammal frakturstil.

Nya fyndorter för lind och lönn i Ångermanland.

Under några dagars vistelse i Viabyggerå socken, Ångermanland, i början av juli detta år för botaniska studier på det bekanta Skuleberget fick jag av en torpare J. Sundström i Berg höra talas om att lind skulle växa vild på berget Lillruten, beläget nära byn Magdbäcken c:a 5 km. nordost om Skuleberget.

Förekomsten av vild lind norr om Skuleberget, som mig veterligen hittills ansetts som lindens nordligaste utpost i Sverige, var ju rätt intressant, och jag beslöt att på ort och ställe undersöka uppgiftens tillförlitlighet. Med en vägvisare från Magdbäcken anlände jag snart till det 1,5 km. nordost om nämnda by belägna Lillruten, som befanns vara en mindre bergshöjd, sänkande sig i avsatser ned mot en skogstjärn. På en av dessa avsatser påträffades linden i ett tiotal individ. Den förekom uteslutande i buskform med undantag av ett 5 till 6 meter högt träd med 47 cm:s stamomkrets vid brösthöjd. Av generalstabens karta framgår, att fyndorten är belägen på 63° 5',₃₆ nordlig bredd.

Lindens vanliga följeslagare, lönnen, växte även vild på Lillruten. Antalet lönnar beräknades till omkring 40, av vilka en stor del förekommo i trädform.

Enligt min vägvisare skulle linden växa vild även på ett annat ställe i trakten, nämligen vid den bäck, som från Hemtjärnen rinner ned mot byn Käxed. Han sade sig därstädes ha sett två lindträd, av vilka det större mätte 5 till 6 tum i genomskärning. Denna fyndort är belägen ungefär 2,5 km. öster om Skuleberget.

Örnsköldsvik den 15 juli 1920.

HARALD SKOTTE.

Döde. Den 3 sept. 1920 Stadtsrat R. HEINRICH BRAUN i Wien i sitt 70 lefnadsår. — Den 27 febr. 1920 doc. ARTHUR TRÖNDLE i Zürich.

Anmälan.

Botaniska Notiser började utgifvas i Lund, af A. E. Lindblom 1839—1846, samt fortsattes i Stockholm och Upsala 1849—1858, 1863, 1865—1868. Den 7 dec. i år blir det 50 år, sedan jag 1870 erhöill tillståndsbevis att utgifva denna tidskrift. Under 36 af dessa 50 år var den den enda botaniska tidskriften i Sverige. Af de c:a 300 författarne, som hjälpt mig med bidrag, hafva närmare 100 aflidit.

Under de senaste åren ha tryckningskostnaderna öfver allt stigit synnerligen mycket, så att flera tidskrifter måst upphöra eller minska omfånget betydligt. *Botaniska Notisers* prenumerationspris har under de senaste 34 åren varit oförändradt, 6 kr., men det kommer att höjas nästa år.

Det hade varit min afsikt att öfverlämna utgifvandet af *Botaniska Notiser* till Lunds Botaniska Förening vid årets slut, men Föreningen ansåg tidpunkten ej fullt lämplig.

Till hvar och en, som vill gynna tidskriften, ställes den uppmaningen att skaffa en ny prenumerant i början af nästa år.

Prenumerationspriset å Botaniska Notiser 1921 vid prenumeration å posten eller direkt hos utgifvaren är 9 kr., men i bokhandeln 11 kr.

Alla äldre öfverenskommelser om prenumeration upphäfväs.

O. Nordstedt.

Innehåll.

- ALMQUIST, ERIK. Växtgeografiska bidrag. 3. Jämtland. S. 213.
 GUSTAFSSON, C. E., *Rubus Wahlbergii* Arrh. v. *vestervicensis* S. 211.
 LINDSTRÖM, A., Marstrandsöns Ormbunkar och Fanerogamer. S. 177.
 NORDSTEDT, O., *Prima loca plantarum Suecicarum*. Se Bilagan.
 SKOTTE, H., Nya fyndorter för lind och lönn i Ångermanland. S. 215.
 Smärre notiser. S. 212, 214.